



فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری
دوره ۱۳ / شماره ۴ (پیاپی ۵۲) / زمستان ۱۴۰۳
صفحه ۶۳ تا ۹۲

شناسایی و رتبه بندی چالش های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیر دولتی ایران با استفاده از تحلیل فراترکیب و روش سوارا و ارائه راهکار به کمک تکنیک آراس.

سمانه زارع رفیع

گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد و حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
sam.zarafi@yahoo.com

غلامحسین تقی نتاج ملک‌شاه

گروه حسابداری، دانشگاه جامع امام حسین(ع)، تهران، ایران.
gh.nattaj@eyc.ac.ir

آزیتا جهان‌شاد

گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد و حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
azi.jahanshad@iauctb.ac.ir

فرزانه حیدرپور

گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد و حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
fheidarpour@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۱۸

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی و رتبه بندی چالش های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک های غیردولتی ایران است. این رویکرد می تواند به همکاری هوشمندانه و ارتباط مؤثر با بازارهای بین المللی و ارائه اطلاعات مفید در رابطه با زمان بندی، حجم و عدم اطمینان جریان نقدی آتی به سرمایه گذاران (بهبود پیش بینی) کمک کرده و با ایجاد ابزارهای سودمند در تعیین ریسک و قیمت دارایی ها و بدهی ها و همچنین شناسایی کاهش ارزش قبل از وقوع آن (مصون سازی) و شناسایی زودتر زیانهای اعتباری، حجم مطالبات غیر جاری بانک ها را کاهش و اعتماد عمومی را برانگیزد. در این پژوهش، اطلاعات به طور عمده از طریق مطالعه کتابخانه ای و تحلیل کیفی فراترکیب جمع آوری شد و برای ارزیابی پایایی فراترکیب، سندی انتخابی در اختیار خبرگان قرار داده شد. پس از ارزیابی، ضریب هولستی ۰/۸۴۵ محاسبه گردید. هدف از اجرای این مطالعه، مشخص شدن عوامل کلیدی اندازه گیری ارزش منصفانه در بانکهای غیردولتی ایران است و در نهایت با استفاده از روش سوارا (SWARA)، موانع و چالش ها شناسایی و رتبه بندی شد و به کمک تکنیک آراس (ARAS)، راهکارهای بهتر برای رفع موانع و چالش ها پیشنهاد شدند. یافته هایشان دادشاخص های زیرساختها و ساختار نظارتی (الزامات)،

رتبه بندی ریسک اعتباری، آگاهی از ریسک سرمایه‌گذاری و تحلیل بازده و ریسک، تخصیص درست منابع ارزی توسط بانک مرکزی به بانکها، تخصیص مناسب اعتبار توسط بانکها بر اساس میزان رتبه مشتریان و کاهش مطالبات معوقه، نیز از موانع بسیار مهم برای اجرای (IFRS13) و شاخص‌های بسترهای توسعه، ارتقای سطح فعالیت‌های کنترلی، ایجاد و استفاده از مؤسسه‌های رتبه بندی در ایجاد مدل‌های دقیق تر و کاراتر (پیشرفت در حوزه اعتبارسنجی)، مدیریت ریسک مؤثر و نظام کنترل‌های داخلی مؤثر، ارتقای مدل‌سازی ریسک، لزوم توجه به دانش حسابرسی، اخلاق حرفه‌ای، نیز به عنوان راهکارهایی برای مقابله با موانع و چالش‌ها، تشخیص داده شدند.

واژه‌های کلیدی: استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13)، اندازه‌گیری (تعیین) ارزش منصفانه، ریسک اعتباری همه منابع در اقتصاد، ریسک نکول، صرف ریسک، پیش‌بینی جریانهای نقدی و زیانهای اعتباری تسهیلات اعطایی، روش تحلیل کیفی فراترکیب، روش سورا و تکنیک آراس.

۱- مقدمه

طی سال‌های اخیر تحقیقات معدودی در رابطه با پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکتها صورت گرفته است، اما با توجه به اینکه بانکها نیز همانند شرکتهای بورسی ملزم به اجرای استانداردهای بین‌المللی شدند به این منظور با توجه به اینکه تحقیقی در خصوص پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بانکهای غیردولتی انجام نشده است لذا در این تحقیق به این حوزه با اهمیت پرداخته شد، همچنین در حال حاضر در موارد متعددی از جمله انتشار صکوک، افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها، و تقویم آورده غیرنقدی موسسین در زمان تاسیس شرکتهای سهامی عام، ارائه گزارش کارشناس رسمی در خصوص ارزش‌گذاری دارایی‌ها از سوی ناشران الزامی است. از سوی دیگر، در قوانین و مقررات مختلف از جمله تبصره ۷۸ بودجه سال ۱۳۹۰ و استانداردهای حسابداری شماره ۱۱ و ۱۵، ناشران اوراق بهادار به تجدید ارزیابی دارایی‌های خود مجاز شده‌اند که تعیین ارزش دارایی‌ها در این تجدید ارزیابی‌ها توسط کارشناسان رسمی صورت می‌گیرد. علاوه بر این، در مواردی شرکتها (به ویژه در معاملات با اشخاص وابسته) به تحصیل یا واگذاری دارایی‌های ثابت و سرمایه‌گذاری‌های خود اقدام می‌کنند که معمولاً این معاملات بر ارزیابی‌های کارشناسان رسمی مبتنی است. همچنین با اجرای IFRS دامنه بکارگیری ارزش‌های منصفانه افزایش می‌یابد. همچنین توسعه‌های اخیر در حرفه حسابرسی، تقاضا برای هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری را بیش از پیش مورد تأکید قرار داده است. از طرف دیگر، شرکتها نیز برای افزایش شفافیت و افشای بیشتر در گزارشهای حسابرسی، نیاز به اطلاعات مربوط و اتکاپذیر دارند و یکی از راهکارهای مورد نیاز برای این هماهنگ‌سازی، و در نتیجه افزایش شفافیت گزارشگری مالی، استفاده از ارزشهای منصفانه در تهیه صورتهای مالی است. این در حالی است که به کارگیری ارزش منصفانه به ویژه در کشورهای در حال توسعه که فاقد بازارهای فعال و کامل برای داراییهای مالی و غیرمالی هستند، از نظر اندازه‌گیری، افشا و حسابرسی با چالش‌های جدی روبرو است.

یکی از اقلام مؤثر در محاسبه ارزش منصفانه وام ها، ذخیره زیان اعتباری یا ذخیره مطالبات مشکوک الوصول است که یکی از اقلام مهم صورت سود و زیان بانک ها را نیز تشکیل می دهد. سود هر سهم از بانک ها می تواند تا حد زیادی تحت تأثیر برآورد ذخیره مطالبات مشکوک الوصول قرار گیرد و بانک ها می توانند با دستکاری مبلغ ذخایر مطالبات مشکوک الوصول به هموارسازی و مدیریت سود بپردازند. بنابراین نحوه محاسبه کاهش ارزش و ارزش منصفانه پورتنوی اعتبارات و تسهیلات اعطایی، نقش بسزایی در شفافیت وضعیت مالی و عملکردی بانک ها دارد (ادواردز، ۲۰۱۶).^۱

چارچوب نظری پژوهش

در سالهای اخیر بخصوص از ۱۹۹۵ به بعد، تنظیم کنندگان استاندارد، محققین بانکی و بسیاری از سرمایه گذاران با مفید بودن اطلاعات ارزش منصفانه در رابطه با ارائه زیان اعتباری در مقابل اطلاعات بهای تمام شده تاریخی اتفاق نظر داشته اند و این در حالی است که بانکها و سایر نهادهای مالی و البته نتایج برخی از تحقیقات، با استفاده از رویکرد ارزش منصفانه برای داراییهای مالی بخصوص تسهیلات، مخالف هستند. این اختلاف نظر و عدم اجماع، سؤال کلیدی را در بحث ارزشگذاری تسهیلات و زیان اعتباری در سیستم بانکی با رویکرد بهای تمام شده تاریخی یا رویکرد ارزش منصفانه ایجاد کرده است که انگیزه تحقیقات بسیاری در این حوزه بوده است. طرفداران حسابداری ارزش منصفانه بر این باور هستند که ارزش منصفانه نسبت به پایین آمدن شاخص ارزش بازار بانک و سایر ویژگی های کیفی و کمی سیستم بانکی و پیش بینی وضعیت آتی قبل از رخداد بحران می تواند هشدار دهد. (بال و توندی ۲۰۰۸).^۲ حامیان این رویکرد مدعی هستند که ارزش منصفانه تسهیلات ارزش مربوطتری از ارزیابی ریسک اعتباری ارائه می دهد، زیرا ارزش منصفانه، قیمت بازار یا سایر داده های مبتنی بر بازار را انعکاس می دهد و این قیمت علامتی در ارتباط با جستجو اطلاعات در رابطه با ریسک اعتباری همه منابع در اقتصاد است. بنابراین ارزش منصفانه شاخصی از کیفیت اعتباری تسهیلات است. (لینزمر، ۲۰۱۱).^۳ علاوه بر آن نقطه ضعف اندازه گیری بهای تمام شده تاریخی در شناسایی ذخیره مطالبات مشکوک الوصول دلیل دیگری برای حمایت از رویکرد حسابداری ارزش منصفانه توسط استانداردهاگذاران است. این ذخایر در واقع احتمال رخداد زیان اعتباری ناشی از نکول است که بانک به منظور جبران این زیان، قبل از رخداد آن، هزینه منظور کرده و رقم اعتبارات را کاهش می دهد. (تورت، ۲۰۱۰).^۴

مخالفان استفاده از ارزش منصفانه بر این باور هستند که در برآورد ارزش منصفانه بر اساس مدل، مدیران از داده های نامشهود، برآوردی و انتخابی از صورتهای مالی استفاده کرده که حسابرسی این داده ها برای حسابرسان مشکل است. علاوه بر آن هیچ استاندارد برای برآورد فرآیند ارزشگذاری منصفانه تسهیلات و برآورد ابعاد پیچیده درگیر در آن، مثل مفروضات عدم اطمینان نسبت به جریان نقد آتی، نرخ تنزیل ریسک بازپرداخت و سایر شرایط

¹ Edwards

² Ball&David Tweedie, IASB chairman

³ Linsmeier

⁴ Trott

بازار وجود ندارد. همچنین در برآورد، اقلامی وارد می‌شود که منجر به افزایش خطای عمدی و غیرعمدی برآورد می‌شود. علاوه بر آن هر داده‌ای پتانسیل اثر بر سایر داده‌ها و مقدار خالص ارزش منصفانه تسهیلات را دارد. ترکیب این جنبه‌ها قابلیت اتکا به برآورد ارزش منصفانه را کاهش می‌دهد. انتظار وجود خطا در برآورد ارزش منصفانه و الگوی سیستماتیک بانکها در این رابطه نشان می‌دهد که مدیران تحت شرایط استرس مالی تمایل به مدیریت ارزش منصفانه دارند. مطالعات تجربی شواهدی را در رابطه با انگیزه‌های مدیریت برای مدیریت ذخیره زیان تسهیلات با انگیزه مدیریت کفایت سرمایه و سود نشان داده‌اند (بیور و همکاران، ۱۹۹۶).^۱

پیشینه پژوهش

اولین مطالعات در این حوزه با هدف تدوین چارچوب نظری ارزشگذاری و سنجش استاندارد ۱۰۷ در اندازه‌گیری و گزارش ارزش منصفانه، توسط بارث در سال ۱۹۹۶ انجام شده است.

(بارث . ۱۹۹۶) در مقاله‌ای با عنوان «حسابداری ارزش منصفانه: شواهدی از اوراق بهادار سرمایه‌گذاری و ارزش بازار بانک» ارتباط ارزش منصفانه ابزارهای مالی با قیمت سهام بانکها را در تقابل با بهای شده تاریخی بررسی می‌کند که در نتیجه‌گیری او بیان کرده است که ارزش منصفانه اطلاعات مربوط تری در ارتباط با قیمت سهام ارائه می‌دهد. در تداوم و ارتباط با تحقیق قبلی (بارث و همکاران . ۱۹۹۵) در مقاله خود با عنوان «حسابداری ارزش منصفانه: اثر آن بر نوسان سودآوری، مقررات سرمایه و ارزش جریان نقدی قرارداد» به بررسی اثر افشا ارزش منصفانه ابزارهای مالی بالای خط و زیرخط ترازنامه بانکها بر سودآوری و سرمایه بانکها پرداخته‌اند. هدف از انجام این مقاله از نظر نگارندگان مقاله کمک به سرمایه‌گذاران در ارزشگذاری سرمایه بانکها، شناخت نسبت سود و زیان ابزارهای مالی و سود و زیان اقلام زیر خط ترازنامه بانکها است.

بررسی ادبیات تجربی در این حوزه حاکی از نظرات موافقان و مخالفان استفاده از ارزش منصفانه در تقابل با بهای تمام شده تاریخی است. در حال حاضر از مهمترین حامیان استفاده از رویکرد حسابداری ارزش منصفانه هیأت تدوین استانداردهای حسابداری و مراجع قانون گذاری هستند. در این ارتباط ادوارد تروت از اعضای هیأت تدوین استانداردهای حسابداری آمریکا بیان می‌کند که ارزش منصفانه اغلب برای گزارشگری تسهیلات و سایر ابزارهای مالی مناسبتر است، زیرا ارزش منصفانه برآورد جاری بازار از جریان نقدی آتی که قابل وصول است را نشان می‌دهد. همچنین وی بیان می‌کند که خالص بهای تمام شده تاریخی تسهیلات اطلاعات خاصی برای استفاده کنندگان در رابطه با میزان وصول مطالبات و زیان اعتباری فراهم نمی‌کند، زیرا ماهیت آن جستجو برای اندازه‌گیری ذخیره مطالبات مشکوک الوصول است. علاوه بر نظرات اعضای هیأت تدوین استانداردها، اخیراً مقالات سیاستی توسط صندوق بین المللی پول در رابطه با حسابداری ارزش منصفانه در صنعت بانکی ارائه شده است و همین مباحث را در رابطه با اهمیت ارزش منصفانه ارائه می‌دهد (نووا و همکاران ، ۲۰۰۹).^۲

¹ Beaver et al

² Novoa et al

(مقدسی نیکجه و همکارانش، ۱۳۹۶) کاهش ارزش و ارزش منصفانه پورتنفوی تسهیلات اعطایی یکی از بانکهای ایرانی را با رویکرد استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی برآورد کرده و نتیجه آن را با ارزش گزارش شده با رویکرد فعلی بانک مرکزی که بر مبنای گزارش بهای تاریخی و زیان تحقق یافته بود، مقایسه کردند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که رویکرد استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بر نسبت کفایت سرمایه بانک تأثیر دارد و آن را کاهش می دهد.

با توجه به آنچه پیش تر بیان شد، سؤال هایی که در این پژوهش مطرح می شود، عبارت اند از :

- ۱) ضرورت های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیردولتی ایران کدامند؟
- ۲) پیامدها و وضعیت مطلوب در صورت اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) چه خواهد بود؟
- ۳) شرایط علی و سبب ساز و شرایط زمینه و وضعیت موجود در بانک های غیردولتی ایران برای اجرای IFRS13 چیست؟
- ۴) متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش های اجرای IFRS13 کدامند؟
- ۵) چه راه کارها و امکاناتی برای رفع چالش ها جهت دستیابی به وضعیت مطلوب اجرای IFRS13 در بانک های غیر دولتی ایران نیاز داریم؟

روش شناسی پژوهش

فرا ترکیب با فراهم کردن نگرشی نظام مند برای پژوهشگران از طریق ترکیب پژوهشهای کیفی مختلف به کشف موضوعها و استعاره های جدید و اساسی می پردازد و با این روش، دانش جاری را ارتقا می دهد و دید جامع و گسترده ای را نسبت به مسائل به وجود می آورد. (آرش حبیبی، نشر الکترونیک پارس مدیر) در پژوهش حاضر، در گام نخست با استفاده از روش فرا ترکیب مقولهها (معیارهای) تدوین الگوی ارزش منصفانه در بانکهای غیردولتی ایران شناسایی شد. برای دستیابی به این هدف، از روش فرا ترکیب، مطابق الگوی سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) استفاده شده است.



شکل ۱. الگوی هفت مرحله‌ای فرا ترکیب
(اقتباس از سندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷)

¹ Margarete Sandelowski and Julie Barroso

گام نخست: تنظیم سؤال‌های پژوهش

نخستین گام فراترکیب تنظیم پرسش‌های پژوهش است. نخستین سؤال برای شروع فراترکیب چه چیزی (What) است.

همچنین می‌توان سؤالاتی را با مضمون چه؟ چه وقت؟ و چگونه مطرح کرد؟ شاخص‌های اصلی مقوله مورد مطالعه کدامند؟

شاخص‌های مقوله مورد مطالعه شامل چه مواردی است؟ شاخص‌های مقوله مورد مطالعه چه ارتباطی با یکدیگر دارند؟

گام دوم: بررسی نظام‌مند متون

در این مرحله به جستجوی سیستماتیک مقالات منتشر شده در مقاله‌های معتبر خارجی و داخلی با هدف تعیین اسناد معتبر، موثق و مرتبط در بازه زمانی مناسب می‌پردازد. ابتدا کلمات کلیدی مرتبط گزینش می‌شود. این واژگان در جدولی لیست می‌شود.

گام سوم: جستجو و انتخاب منابع مناسب

پس از شناسایی واژگان کلیدی تحقیق، مجموعه مقاله‌های حاوی واژگان کلیدی شناسایی می‌شود. این مقالات براساس مواردی چون عنوان، چکیده، محتوا و روش تحقیق مانند نمودار زیر غربال می‌شوند و مقاله‌های نهایی استخراج می‌شوند.

در جدول ۱ زیر، تأیید و عدم تأیید مقالات جمع‌آوری شده ارائه شده است:

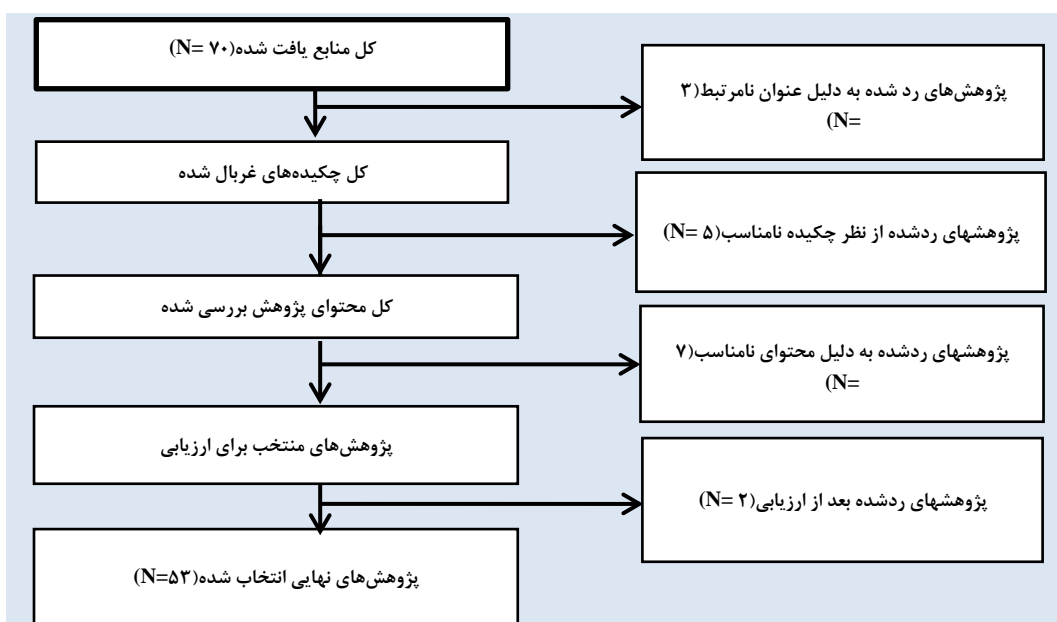
جدول ۱. تأیید و عدم تأیید مقالات جمع‌آوری شده

ردیف	نویسنده/ نویسندگان	تأیید	علت عدم تأیید
۱	عباسی اسفنجانی و همکاران (۱۳۹۹)	خیر	محتوای نامناسب
۲	غلامرضا سلیمانی امیری و مهناز محمد خانی. (۱۳۹۸)	بله	---
۳	معصومی (۱۳۹۰)	خیر	چکیده نامناسب
۴	محمد مرادی، مرتضی جعفری دره در، سهراب حسین زاده (۱۳۹۸)	بله	---
۵	علی رضائی، آرزیتا جهانشاد، غلامحسین تقی نتاج ملک‌شاه (۱۳۹۸)	بله	---
۶	زرعی (۱۳۹۸)	خیر	چکیده نامناسب
۷	گل محمدی، مریم؛ رحمانی، علی؛ (۱۳۹۷)	بله	---
۸	مینا مقدسی، رضوان حجازی، مرتضی اکبری، محمدعلی دهقان دهنوی (۱۳۹۷)	بله	---
۹	رحمانی، علی؛ طاهری، ماندانا (۱۳۹۶)	بله	---
۱۰	مقدسی نیکجه و همکارانش. (۱۳۹۶)	بله	---
۱۱	کریمی، غلامرضا؛ بیک بشرویه، سلمان. (۱۳۹۶)	بله	---
۱۲	حاجی کرمانی، سمیرا؛ معین‌الدین، محمود؛ حیرانی، فروغ. (۱۳۹۶)	بله	---
۱۳	رضوان حجازی، شیدا میهمی (۱۳۹۶)	بله	---

ردیف	نویسنده/ نویسندگان	تایید	علت عدم تأیید
۱۴	دکتر محمد حسین صفرزاده (نشریه ۲۱۰ سازمان حسابرسی) (۱۳۹۶)	بله	---
۱۵	رحمانی ، علی؛ (۱۳۹۵)	بله	---
۱۶	صفری و ابراهیمی (۱۳۹۵)	بله	---
۱۷	اقتصاد آنلاین . کام . (۱۳۹۴)	بله	---
۱۸	عارفی (۱۳۹۴)	خیر	محتوای نامناسب
۱۹	کمیته نظارت بانکی بال (بازل) کمیته بین المللی تسویه - اکتبر ۲۰۱۰ مترجم نرگس احمدی (۱۳۹۴)	بله	---
۲۰	طالبلو و بهمن پور (۱۳۹۱)	خیر	محتوای نامناسب
۲۱	نجاززاده و همکاران (۱۳۹۱)	خیر	محتوای نامناسب
۲۲	دکتر یداله تاری وردی، رضا داغانی (۱۳۹۰)	بله	---
۲۳	محمد محمدیان (۱۳۸۹)	بله	---
۲۴	مری- فیدلیس چیدوزیم ابیاهو ، فرانسیس ننولی اوده ، تئوفیلوس اوکنکو و اوکپگ ، اونینیه ماریا- رجینا آنه (۲۰۲۰)	بله	---
۲۵	سوکار، ا.ا.، هواسلی، و. ال- سامان، اس (۲۰۲۰)	خیر	چکیده نامناسب
۲۶	محمد عبدالله فیاد التوالبه (۲۰۲۰)	بله	---
۲۷	دیمو آلائیه ، مارک تییت ، تونی ون زیگل (۲۰۲۰)	بله	---
۲۸	یاماموتو ، ی (۲۰۱۹)	خیر	محتوای نامناسب
۲۹	مارکو پمپیلی ، مارکو توتینو (۲۰۱۹)	بله	---
۳۰	واهیو، پی . تی و اسیگیت . ام . (۲۰۱۹)	خیر	عنوان نامرتبط
۳۱	اس جی اسپیرا دی هارمسی جایاسکارا ، دکتر ک ال واسنتا پیرا، دکتر ا روشن اجوارد. (۲۰۱۸)	بله	---
۳۲	نیاموانگو ، م. او. (۲۰۱۸)	خیر	عنوان نامرتبط
۳۳	نکیئا سوئیت ، عدنان پاتل ، وارن مارون (۲۰۱۸)	بله	---
۳۴	سانده ، جی ، و راگوبی ، م. (۲۰۱۸)	خیر	چکیده نامناسب
۳۵	راشدوف ، او. ی. ، و تادجیتینوف ، کی آر. (۲۰۱۷)	خیر	عنوان نامرتبط
۳۶	ابوزید ، اچ ، اف ، تی. ، و عباس، ا. م. (۲۰۱۷)	بله	---
۳۷	لوزیا ، آی ، دی. (۲۰۱۷)	خیر	محتوای نامناسب
۳۸	عبده ، ام. (۲۰۱۷)	خیر	محتوای نامناسب
۳۹	یونسوویچ ، آر. او. ، و رختجانویچ ، تی. ک. (۲۰۱۷)	خیر	رد شده پس از ارزیابی نهایی
۴۰	آنوراده پاندیا (۲۰۱۶)	بله	---
۴۱	امانوئل تی دی جورج ، شی لی ، لاکشمان شیواکومار (۲۰۱۶)	بله	---

ردیف	نویسنده / نویسندگان	تایید	علت عدم تأیید
۴۲	پارک، کی، اچ. (۲۰۱۶)	خیر	رد شده پس از ارزیابی نهایی
۴۳	هیچم خلیف، ایمن آچک (۲۰۱۶)	بله	---
۴۴	یی، زد. اچ. ان. جی. (۲۰۱۶)	خیر	چکیده نامناسب
۴۵	اسلاکو سودان (۲۰۱۵)	بله	---
۴۶	اساموه، ای. اس. دای. اف. وامگب، اچ. (۲۰۱۵)	بله	---
۴۷	محمد نورنوبی (۲۰۱۵)	بله	---
۴۸	برایان براتن، مونیکا کاوشولی، اروج خان (۲۰۱۵)	بله	---
۴۹	گانوری بات، استفان جی رایان (۲۰۱۵)	بله	---
۵۰	لی یوتائو، ساندرز آنتونی، شائو پی (۲۰۱۵)	بله	---
۵۱	مایکل اتردج، یانگ شو و هان یی (۲۰۱۴)	بله	---
۵۲	لزلی دی هودر، پاتریک ای هاپکینز (۲۰۱۴)	بله	---
۵۳	ساموئل نات، پی تر ریچاردسون، کتی ریسمانچی، کالول سن (۲۰۱۴)	بله	---
۵۴	برت دلبیو. کانترل، جان ام. مک ایننیس، کریستوفر جی یوست (۲۰۱۴)	بله	---
۵۵	فیلیپ دو جاگر (۲۰۱۴)	بله	---
۵۶	وان ادیبا وان اسماعیل، خیرول آنور کامارودین، تونی ون زیجل، کیتا دونستان (۲۰۱۳)	بله	---
۵۷	رامانا، ک. (۲۰۱۳)	بله	---
۵۸	جوان هورتون، جورج صرافیم، ایوانا صرافیم. (۲۰۱۳)	بله	---
۵۹	میسیرلی اوغلو، ای. یو. تاکر. جی. یوکسلتارک. او. (۲۰۱۳)	بله	---
۶۰	ایکسیا اولیو. ایکس یو. (۲۰۱۳)	بله	---
۶۱	دانیلو دراگو، ماریا مازوکا، سرهنگ رناتا ترینکا (۲۰۱۳)	بله	---
۶۲	فرانچسکو بووا، رینولد پیرا (۲۰۱۲)	بله	---
۶۳	توماس جی لینزمایر (۲۰۱۱)	بله	---
۶۴	رضایت - اوکوفو، او.، علی، ام. ج.، و احمد، ک. (۲۰۱۱)	بله	---
۶۵	ماریا روساریا آگوستینو، دانیلو دراگو و دامیانو بی سیلیپو. (۲۰۱۱)	بله	---
۶۶	سونگمین چی (۲۰۱۱)	بله	---
۶۷	ساندرز شفر (۲۰۱۱)	بله	---
۶۸	برایان براتن، مونیکا کاوشولی، اروج خان. (۲۰۱۱)	بله	---
۶۹	الیزابت بلانکسپور، توماس جی لینس مایر، کتی پترونی، کاترین شکسپیر. (۲۰۱۱)	بله	---
۷۰	بارت، ام.، لندسمن، دلبیو. (۱۹۹۵)	بله	---

در فرایند جستجو پارامترهای مختلفی مانند عنوان، چکیده، محتوا و جزئیات مقاله در نظر گرفته شده و مقاله‌هایی که با پرسش و هدف پژوهش تناسبی نداشتند، حذف شدند. فرآیند بازبینی و انتخاب در این پژوهش به صورت خلاصه در شکل ۲ زیر نشان داده شده است:



شکل ۲. فرایند بازبینی و انتخاب

سرانجام پس از چهار مرحله پالایش از میان ۷۰ مطالعه، ۱۷ مورد آن حذف و ۵۳ پژوهش برای تجزیه و تحلیل اطلاعات انتخاب شد.

گام چهارم: استخراج اطلاعات منابع (مقالات)

در این مرحله محتوای مقالات به دقت مطالعه شده و شاخص‌های اساسی استخراج می‌شود.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌ها

مهمترین بخش یک تحقیق کیفی به روش فراترکیب این مرحله است.

گام ششم: پایایی و اعتبار مدل (کنترل کیفیت تحلیل)

در پژوهش کیفی منظور از اعتبار، مفاهیمی شامل دفاع‌پذیری، باورپذیری، تصدیق‌پذیری و حتی بازتاب‌پذیری نتایج تحقق است. با محاسبه ضریب پایایی هولستی می‌توان پایایی را ارزیابی کرد.

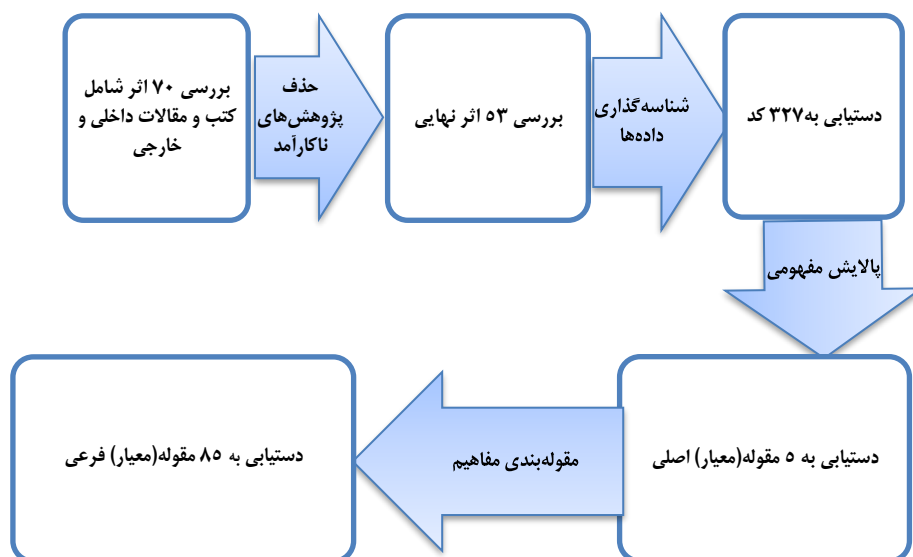
ضریب پایایی هولستی

هولستی یکی از صاحب‌نظران تحلیل محتوا است، برای محاسبه پایایی در این پژوهش از روش هولستی استفاده شده است. در این روش متون در دو مرحله کدگذاری می‌شوند. هولستی فرمولی را برای تعیین پایایی داده‌های اسمی بر حسب «درصد توافق مشاهده‌شده»^۱ ارائه کرده است:

$$PAO = 2M / (N1+N2)$$

رابطه (۱)

در فرمول فوق M تعداد موارد کدگذاری مشترک بین دو کدگذار می‌باشد. N1 و N2 به ترتیب تعداد کلیه موارد کدگذاری شده توسط کدگذار اول و دوم است. مقدار PAO بین صفر (عدم توافق) و یک (توافق کامل) است و اگر از ۰.۷ بزرگتر باشد مطلوب می‌باشد.



شکل ۳. الگوریتم خروجی کنترل کیفیت شاخص‌های پژوهش

گام هفتم: ارائه گزارش و یافته‌های پژوهش

در این مرحله از روش فراترکیب، یافته‌های مراحل قبل ارائه می‌شود. در ادامه به شناسایی شاخص‌های پژوهش پرداخته می‌شود. از شاخص‌های استخراج شده از متون مقالات مرتبط، با حذف شاخص‌های هم‌معنی و پرتکرار و

^۱ Percentage of Agreement Observation

در نهایت با مقوله و دسته بندی شاخص های نهایی، ۵ مقوله اصلی و ۸۵ مقوله فرعی حاصل شد. در این مرحله از کدگذاری، مقوله های اصلی و فرعی پژوهش مشخص شدند. نتایج این مقوله بندی در جدول ۲ زیر ارائه شده است.

جدول ۲. تم های اصلی و فرعی ارزش منصفانه

معیارها (مقوله های اصلی)	زیر معیارها (مقوله های فرعی)
ضرورت های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک های غیردولتی ایران	جذب سرمایه گذاری از کشورهای خارجی
	بهبود سطح سرمایه گذاری های کشور
	همگرایی جهانی گزارشگری مالی و کاهش نابرابری (یکسان و همسان سازی)
	افزایش انعطاف پذیری و اختیار مدیریت
	اعتماد عمومی
	بهبود ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری (بهبود کیفیت و صحت اطلاعات از طریق گزارشگری)
	ارائه اطلاعات مفید تر در رابطه با زمان بندی، حجم و عدم اطمینان جریان نقدی آتی به سرمایه گذاران (بهبود پیش بینی)
	بهبود کارایی
	محتوای اطلاعاتی برای بازار اعتباری و بازار سرمایه
	ایجاد ابزارهای سودمند در تعیین ریسک و قیمت دارایی ها و بدهی ها
	ایجاد شفافیت بیشتر (بهبود شفافیت) در کل اقتصاد
	همکاری هوشمندانه و ارتباط مؤثر با بازارهای بین المللی
	جهانی شدن روشهای تامین سرمایه
وضعیت و امکانات موجود برای اجرای (IFRS13) در بانک های غیردولتی شرایط علی یا سبب ساز و شرایط زمینه و ایران	پیش بینی جریانهای نقدی و زیانهای اعتباری تسهیلات اعطایی
	ناپایداری های اقتصادی و سیاسی
	گذشته نگر بودن و نقطه ضعف اندازه گیری بهای تمام شده تاریخی در شناسایی ذخیره
	مطالبات مشکوک الوصول
	افزایش احتمال سوخت مطالبات
	ذخیره گیری دیر هنگام مطالبات
	بازارهای ناقص
	طبقه بندی مطالبات در چهار وضعیت جاری، سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول
	پایین بودن نسبت کفایت سرمایه بانک
	عملکرد نامطلوب نظام راهبری (حاکمیت) شرکتی فعلی
	تأمین مالی خارجی
	فقدان استانداردهای تخصصی برای فرآیند ارزیابی
	بخشنامه های نهاد ناظر و قوانین و مقررات ذی ربط
	کم توجهی به قابلیت قانونی و ظرفیت مالی یا عملیاتی واحد تجاری
	انتظار وجود خطا در برآورد ارزش منصفانه و الگوی سیستماتیک با نکها
	زیر ساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات
	زیرساختهای قانونی و اقتصادی و بازار در سیستم فعلی بانکها
	عدم عزم و اراده ملی در خصوص پیاده سازی ارزش منصفانه
	برآورد نامناسب نرخ تنزیل و رشد اقتصادی
	افشای ناکافی اطلاعات مالی

معیارها (مقوله‌های اصلی)	زیر معیارها (مقوله‌های فرعی)
<p>پیامدها و وضعیت مطلوب در صورت اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیردولتی ایران</p>	عدم اولویت بندی داده‌های مورد استفاده در روشهای ارزشیابی
	اندازه‌گیری بهای تمام شده تاریخی (بهای تمام شده مستهلک شده)
	ثبات اقتصادی و شکل‌گیری اقتصاد مبتنی بر دانایی و ثبات سیاسی و سیاست‌های خارجی سازنده
	آینده‌نگر بودن روش اندازه‌گیری ارزش منصفانه
	ارزش منصفانه شاخصی در تعیین کیفیت اعتباری تسهیلات و کاهش احتمال سوخت مطالبات
	شناسایی کاهش ارزش قبل از وقوع آن (مصون‌سازی) و شناسایی زودتر زیانهای اعتباری
	بازارهای رقابتی
	گروه بندی و تجمیع مناسب تسهیلات خرد بر اساس ویژگیهای مشترک اعتباری و اعمال برآوردها در سطح گروه‌های ایجادشده
	افزایش نسبت کفایت سرمایه بانک
	اصلاح نظام راهبردی (حاکمیت) شرکتی
	استفاده و تخصیص بهینه منابع مالی
	تدوین استاندارد‌های ارزشیابی به منظور بهبود کیفیت گزارش‌های کارشناسان ارزشیابی
	نظارت بر اجرای صحیح و دقیق قوانین و مقررات در عمل
	مدنظر قرار دادن قابلیت قانونی و ظرفیت مالی یا عملیاتی واحد تجاری
	ارائه اندازه‌گیری مفید تر برای ادراک عملکرد و ریسک اعتباری
	فناوری محوری
	اصلاح زیرساخت‌های قانونی و اقتصادی و بازار
	پذیرش و بکارگیری گسترده الگوی ارزش منصفانه در کنار ضعف ضمانت‌های اجرایی گزارشگری مالی
	برآورد مناسب نرخ تنزیل و رشد اقتصادی
	الزامات افشا به تفکیک ماهیت اندازه‌گیری‌ها و سطوح سه‌گانه سلسله‌مراتب ارزش منصفانه
تعیین سلسله‌مراتب ارزش منصفانه (اولویت بندی داده‌های مورد استفاده در روشهای ارزشیابی)	
اندازه‌گیری ارزش منصفانه	
<p>متغیرها و پارامترهای مداخله‌گر و چالش‌های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیردولتی ایران</p>	استفاده گسترده از قضاوت حرفه‌ای و لزوم برآوردهای حسابداری
	زمان بر و هزینه بر بودن رعایت کامل الزامات IFRS13 (ملاحظات هزینه-منفعت)
	ضعف دانش علمی و مهارتهای حرفه‌ای و تجربه‌های عملی
	مشکلات مرتبط با مفروضات زیربنایی مدل‌های ارزشیابی
	فقدان استاندارد‌های تخصصی و آیین‌نامه رفتار حرفه‌ای برای افراد متخصص در حوزه ارزیابی
	چالش‌های مدیریت سود و خطر اخلاقی در بکارگیری ارزش منصفانه
	زیرساختها و ساختار نظارتی (الزامات)
	مقاومت به دلیل تأثیر در انتقال ثروت
	شناسایی نقاط قوت و ضعف بانکها
	تخصیص درست منابع ارزی توسط بانک مرکزی به بانکها
	تخصیص مناسب اعتبار توسط بانکها بر اساس میزان رتبه مشتریان و کاهش مطالبات معوقه
	رتبه بندی ریسک اعتباری
	آگاهی از ریسک سرمایه‌گذاری و تحلیل بازده و ریسک

معیارها (مقوله های اصلی)	زیر معیارها (مقوله های فرعی)
راه کارها و امکاناتی برای رفع چالش ها جهت دستیابی به وضعیت مطلوب اجرای IFRS13 در بانک های غیر دولتی ایران	ایجاد و توسعه نرم افزارهای مالی مبتنی بر IFRS
	افزایش انگیزه گزارشگری مالی مبتنی بر ارزش منصفانه
	تأمین مالی مناسب برای پیاده سازی ارزش منصفانه
	ایجاد و استفاده از مؤسسه های رتبه بندی در ایجاد مدل های دقیق تر و کاراتر (بیشتر در حوزه اعتبارسنجی)
	اصلاح قوانین و مقررات
	تدوین قوانین بازدارنده در خصوص تخلفات افراد دخیل در تعیین گزارشگری و نظارت بر ارزش منصفانه
	برگزاری دوره های آموزشی برای افراد حرفه
	تدوین استانداردهای اندازه گیری مناسب محیط کشور
	توسعه زیر ساختها
	بسترهای توسعه
	ارتقای مدل سازی ریسک
	مدیریت ریسک مؤثر و نظام کنترل های داخلی مؤثر
	ارتقای سطح فعالیتهای کنترلی
	تخصصی شدن مدیریت دانشی بانک ها
	اجرای سیاست های مناسب جهت نیل به اهداف کلان اقتصادی
	لزوم توجه به دانش حسابرسی
اخلاقی حرفه ای	
بهبود روشهای ارزشیابی و انتخاب بهترین روش ارزشیابی و ارزیابی نتایج	

پس از انجام روش فراترکیب یا متاسنتز^۱ که هدف بررسی و مطالعه سیستماتیک پژوهش های قبلی انجام شده در حوزه مورد نظر ما است، و نهایتاً کار با تحلیل نتایج و یافته ها اتمام پیدا کرد و خروجی آن چراغ راهی برای یافتن حلاء های تحقیقاتی، نوآوری در متدولوژی و روش تحقیق برای حوزه مورد نظر ما است.

روش تحقیق فراترکیب مبتنی بر مطالعات کتابخانه ای است و با استفاده از ابزار گیلن^۲ یا روش CASP (برنامه مهارت های ارزیابی انتقادی^۳) می توان میزان اعتبار نتایج حاصل از تحلیل فراترکیب را مورد سنجش قرار داد. همچنین برای ارزیابی پایایی فراترکیب، سندی انتخابی در اختیار خبرگان قرار داده شد. پس از ارزیابی، ضریب هولستی ۰/۸۴۵ محاسبه گردید. ضریب هولستی بالای ۰/۷ مطلوب می باشد. بنابراین این مقدار به معنای پایایی نتایج پژوهش است. و پس از آن شاخص های ارزش منصفانه در بانک های غیردولتی ایران با روش سوارا تعیین اولویت شده است. ابتدا شاخص های ارزش منصفانه در بانک های غیردولتی ایران براساس میزان اهمیت مرتب شده اند. سپس اهمیت نسبی هر معیار نسبت به معیارهای قبلی مشخص شده است. این مقادیر در ستون «متوسط اهمیت نسبی» درج شده است که همان (S_i) می باشد.

¹ Meta-synthesis

² Galen

³ Critical Appraisal Skills Programe

درگام سوم از روش سوارا ضریب (K_i) محاسبه شده است. میزان ضریب (K_i) برای شاخص «ضرورت‌های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13)» که از بیشترین اهمیت برخوردار است، یک می‌باشد. برای سایر شاخص‌های ارزش منصفانه در بانک‌های غیردولتی ایران نیز این مقدار محاسبه شده است. برای محاسبه وزن اولیه هر معیار، از رابطه زیر محاسبه شده است.

$$Q_i = \frac{Q_{i-1}}{K_i} \quad \text{رابطه ۲}$$

$$Q_1 = 1 \quad \text{رابطه ۳}$$

$$Q_2 = \frac{Q_1}{K_2} = \frac{1}{1.63} = 0.613 \quad \text{رابطه ۴}$$

$$Q_3 = \frac{Q_2}{K_3} = \frac{0.613}{1.31} = 0.468 \quad \text{رابطه ۵}$$

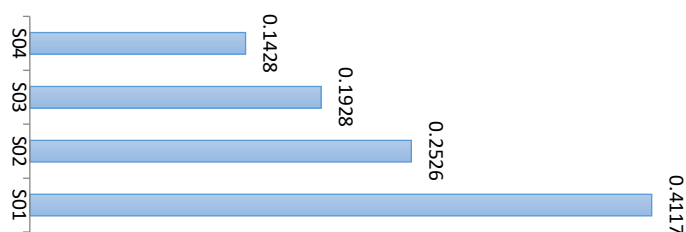
این مقادیر در ستون «وزن اولیه» درج شده است. برای محاسبه وزن نهایی از روش نرمال کردن خطی مطابق رابطه زیر استفاده شده است.

$$W_i = \frac{Q_i}{\sum Q_i} \quad \text{رابطه ۶}$$

۱) اولویت‌بندی شاخص‌های اصلی (تعیین) اندازه‌گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران با روش سوارا براساس بردار ویژه بدست آمده معیار شاخص‌های ضرورت‌های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) با وزن ۰.۴۱۱۷ در رتبه ۱ قرار گرفته است. معیار شرایط علی یا سبب ساز و شرایط زمینه و وضعیت و امکانات موجود برای اجرای (IFRS13) با وزن ۰.۲۵۲۶ در رتبه ۲ قرار گرفته است. معیار پیامدها و وضعیت مطلوب در صورت اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS13) با وزن ۰.۱۹۲۸ در رتبه ۳ قرار گرفته است. معیار متغیرها و پارامترهای مداخله‌گر و چالش‌های اجرای استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS13) با وزن ۰.۱۴۲۸ در رتبه ۴ قرار گرفته است.

جدول ۳. اولویت بندی شاخص های اصلی (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ با روش سوارا

وزن نرمال	وزن اولیه	Kj	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰.۴۱۱۷	۱	۱	۱	ضرورت های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13)
۰.۲۵۲۶	۰.۶۱۳	۱.۶۳	۰.۶۳	شرایط علی یا سبب ساز و شرایط زمینه و وضعیت و امکانات موجود برای اجرای (IFRS13)
۰.۱۹۲۸	۰.۴۶۸	۱.۳۱	۰.۳۱	پیامدها و وضعیت مطلوب در صورت اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13)
۰.۱۴۲۸	۰.۳۴۷	۱.۳۵	۰.۳۵	متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش های اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13)



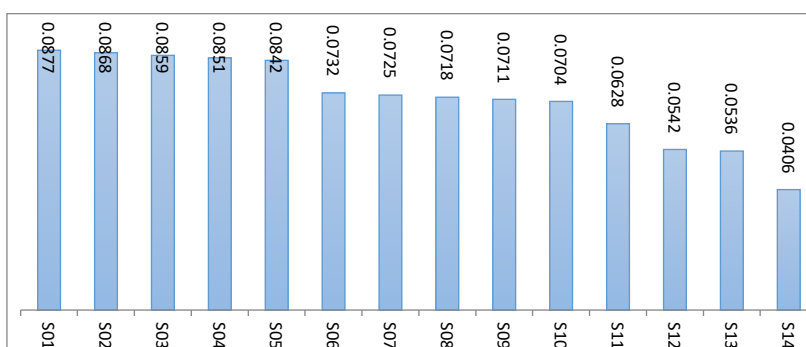
شکل ۴. وزن نهایی شاخص های اصلی (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ با روش سوارا

۲) اولویت بندی شاخص های ضرورت های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیردولتی ایران با روش سوارا

جدول ۴. اولویت بندی شاخص های ضرورت (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) با روش سوارا

وزن نرمال	وزن اولیه	Kj	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰.۰۸۷۷	۱	۱	۱	همگرایی جهانی گزارشگری مالی و کاهش نابرابری (یکسان و همسان سازی)
۰.۰۸۶۸	۰.۹۹۰	۱.۰۱	۰.۰۱	جهانی شدن روشهای تأمین سرمایه
۰.۰۸۵۹	۰.۹۸۰	۱.۰۱	۰.۰۱	همکاری هوشمندانه و ارتباط مؤثر با بازارهای بین المللی
۰.۰۸۵۱	۰.۹۷۱	۱.۰۱	۰.۰۱	جذب سرمایه گذاری از کشورهای خارجی
۰.۰۸۴۲	۰.۹۶۱	۱.۰۱	۰.۰۱	بهبود سطح سرمایه گذاری های کشور
۰.۰۷۳۲	۰.۸۳۶	۱.۱۵	۰.۱۵	ایجاد شفافیت بیشتر (بهبود شفافیت) در کل اقتصاد
۰.۰۷۲۵	۰.۸۲۷	۱.۰۱	۰.۰۱	بهبود ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری (بهبود کیفیت و صحت اطلاعات از طریق گزارشگری)

وزن نرمال	وزن اولیه	Kj	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰.۰۷۱۸	۰.۸۱۹	۱.۰۱	۰.۰۱	ارائه اطلاعات مفید تر در رابطه با زمان بندی ، حجم و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی به سرمایه گذاران(بهبود پیش بینی)
۰.۰۷۱۱	۰.۸۱۱	۱.۰۱	۰.۰۱	پیش بینی جریانهای نقدی و زیانهای احتمالی تسهیلات اعطایی
۰.۰۷۰۴	۰.۸۰۳	۱.۰۱	۰.۰۱	اعتماد عمومی
۰.۰۶۲۸	۰.۷۱۷	۱.۱۲	۰.۱۲	ایجاد ابزارهای سودمند در تعیین ریسک و قیمت دارایی ها و بدهی ها
۰.۰۵۴۲	۰.۶۱۸	۱.۱۶	۰.۱۶	محتوای اطلاعاتی برای بازار اعتباری و بازار سرمایه
۰.۰۵۳۶	۰.۶۱۲	۱.۰۱	۰.۰۱	بهبود کارایی
۰.۰۴۰۶	۰.۴۶۴	۱.۳۲	۰.۳۲	افزایش انعطاف پذیری و اختیار مدیریت



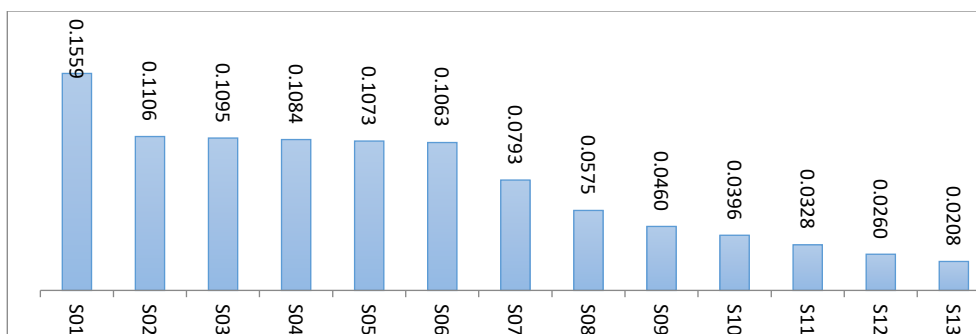
شکل ۵. وزن نهایی شاخص‌های ضرورت (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران با روش سوارا

۳) اولویت‌بندی شاخص‌های متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش‌های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران با روش سوارا

جدول ۵. اولویت‌بندی شاخص‌های متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش‌های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) با روش سوارا

وزن نرمال	وزن اولیه	Kj	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰.۱۵۵۹	۱	۱	۱	زیرساختها و ساختار نظارتی (الزامات)
۰.۱۱۰۶	۰.۷۰۹	۱.۴۱	۰.۴۱	رتبه بندی ریسک اعتباری
۰.۱۰۹۵	۰.۷۰۲	۱.۰۱	۰.۰۱	آگاهی از ریسک سرمایه گذاری و تحلیل بازده و ریسک
۰.۱۰۸۴	۰.۶۹۵	۱.۰۱	۰.۰۱	تخصیص درست منابع ارزی توسط بانک مرکزی به بانکها

وزن نرمال	وزن اولیه	Kj	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰.۱۰۷۳	۰.۶۸۸	۱.۰۱	۰.۰۱	تخصیص مناسب اعتبار توسط بانکها بر اساس میزان رتبه مشتریان و کاهش مطالبات معوقه
۰.۱۰۶۳	۰.۶۸۲	۱.۰۱	۰.۰۱	شناسایی نقاط قوت و ضعف بانکها
۰.۰۷۹۳	۰.۵۰۹	۱.۳۴	۰.۳۴	زمان بر و هزینه بر بودن رعایت کامل الزامات IFRS13 (ملاحظات هزینه- منفعت)
۰.۰۵۷۵	۰.۳۶۹	۱.۳۸	۰.۳۸	فقدان استاندارد های تخصصی و آیین نامه رفتار حرفه ای برای افراد متخصص در حوزه ارزیابی
۰.۰۴۶۰	۰.۲۹۵	۱.۲۵	۰.۲۵	ضعف دانش علمی و مهارتهای حرفه ای و تجربه های عملی
۰.۰۳۹۶	۰.۲۵۴	۱.۱۶	۰.۱۶	چالش های مدیریت سود و خطر اخلاقی در بکار گیری ارزش منصفانه
۰.۰۳۲۸	۰.۲۱۰	۱.۲۱	۰.۲۱	مشکلات مرتبط با مفروضات زیر بنایی مدل های ارزشیابی
۰.۰۲۶۰	۰.۱۶۷	۱.۲۶	۰.۲۶	استفاده گسترده از قضاوت حرفه ای و لزوم برآوردهای حسابداری
۰.۰۲۰۸	۰.۱۳۳	۱.۲۵	۰.۲۵	مقاومت به دلیل تأثیر در انتقال ثروت



شکل ۶: وزن نهایی شاخص های متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک های غیردولتی ایران با روش سوارا

انتخاب گزینه برتر با تکنیک ارزیابی مجموع نسبت ها

برای تعیین بهترین گزینه از میان راهکارها جهت رفع چالش ها تکنیک ARAS استفاده شده است. تکنیک ARAS¹ بوسیله زاواداساکاس^۲ و همکارانش در سال ۲۰۱۰ پیشنهاد شد. این روش یکی از بهترین روش های

1 Additive Ratio Assessment
2 Zavadskas

تصمیم‌گیری چند معیاره برای انتخاب بهترین گزینه است. بهترین گزینه آن است که بیشترین فاصله را از عوامل منفی و کمترین فاصله را از عوامل مثبت داشته باشد.

تشکیل ماتریس تصمیم

در این مطالعه از ۱۳ شاخص متغیرها و پارامترهای مداخله‌گر و چالش‌های (تعیین) اندازه‌گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانکهای غیردولتی ایران برای اولویت‌بندی ۱۸ راهکار استفاده شده است. در گام نخست ماتریس امتیازدهی شاخص‌ها براساس معیارها (ماتریس تصمیم) تشکیل شده است. ماتریس تصمیم با X و هر درایه آن با x_{ij} نشان داده شده است.

$$X = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & & x_{mn} \end{bmatrix} \quad (\text{رابطه ۷})$$

ماتریس تصمیم $X_{13 \times 18}$ در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. تشکیل ماتریس تصمیم

S13	S12	S11	S10	S09	S08	S07	S06	S05	S04	S03	S02	S01	X
۹.۰۰	۸.۰۰	۷.۷۵	۹.۰۰	۸.۱۷	۸.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۱۷	۹.۰۰	۹.۰۰	A01
۷.۶۷	۷.۵۸	۷.۴۲	۸.۵۸	۸.۴۲	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۵۸	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	A02
۷.۷۵	۷.۵۸	۸.۰۰	۸.۵۸	۷.۸۳	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۵۸	۷.۸۳	۹.۰۰	۹.۰۰	A03
۷.۶۷	۷.۵۸	۶.۲۵	۸.۵۸	۷.۲۵	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۵۸	۷.۲۵	۹.۰۰	۹.۰۰	A04
۷.۵۰	۷.۵۸	۶.۸۳	۸.۵۸	۶.۶۷	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۵۸	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	A05
۷.۷۵	۷.۵۸	۶.۲۵	۸.۵۸	۶.۰۸	۸.۴۲	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۵۸	۷.۸۳	۹.۰۰	۹.۰۰	A06
۹.۰۰	۷.۰۰	۳.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۵.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۵.۰۰	A07
۷.۵۰	۶.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۳.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	A08
۸.۶۷	۵.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۵.۰۰	۹.۰۰	۶.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۵.۰۰	A09
۹.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۶.۰۰	A10
۹.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۹.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۶.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	A11
۵.۸۳	۸.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	A12
۵.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۴.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۷.۰۰	A13
۹.۰۰	۶.۰۰	۵.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۶.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۵.۰۰	۴.۰۰	A14
۵.۳۳	۸.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۵.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۵.۰۰	A15
۵.۵۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۶.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۸.۰۰	۸.۰۰	A16
۶.۰۰	۹.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۸.۰۰	۷.۰۰	۹.۰۰	۸.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۹.۰۰	۷.۰۰	۴.۰۰	A17
۶.۰۰	۷.۰۰	۵.۵۰	۵.۰۰	۶.۰۰	۶.۰۰	۶.۰۰	۷.۰۰	۶.۰۰	۵.۵۰	۶.۰۰	۶.۰۰	۵.۰۰	A18

تهیه ماتریس بی‌مقیاس موزون

در گام سوم باید ماتریس بی‌مقیاس (N) به ماتریس بی‌مقیاس موزون (V) تبدیل شود. برای بدست آوردن ماتریس بی‌مقیاس موزون باید اوزان شاخص‌ها را داشته باشیم. وزن هر یک از شاخص‌ها با استفاده از روش سوارا محاسبه شده است. اوزان محاسبه شده در ماتریس بی‌مقیاس شده ضرب می‌شود. ماتریس حاصل را ماتریس بی‌مقیاس شده موزون گویند و با V نشان داده می‌شود.

$$V = N \times W_j \quad \text{رابطه ۸}$$

$$V_{ij} = N_{ij} \times W_j \quad \text{رابطه ۹}$$

$$V = \begin{bmatrix} v_{11} & v_{12} & \dots & v_{1n} \\ v_{21} & v_{22} & \dots & v_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ v_{m1} & v_{m2} & & v_{mn} \end{bmatrix} \quad \text{رابطه ۱۰}$$

نتیجه این محاسبه در جدول ۷ خلاصه شده است:

جدول ۷. ماتریس بی‌مقیاس شده موزون

S13	S12	S11	S10	S09	S08	S07	S06	S05	S04	S03	S02	S01	V
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A01
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A02
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A03
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۵	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A04
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A05
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A06
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۶	A07
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۲	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A08
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۶	A09
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۵	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	A10
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۰۶	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۱۱	A11
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۹	A12
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۲	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۵	۰.۰۰۵	۰.۰۰۵	۰.۰۰۹	A13
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	A14
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	A15
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۷	۰.۰۰۶	۰.۰۱۰	A16
۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۳	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	۰.۰۰۶	۰.۰۰۵	۰.۰۰۷	۰.۰۰۵	۰.۰۰۵	A17
۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۱	۰.۰۰۲	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۰۵	۰.۰۰۶	A18

شناسایی گزینه بهینه

در این گام میزان مطلوبیت هر گزینه بوسیله تابع مطلوبیت با رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$S_i = \sum_{j=1}^n V_{ij} \quad \text{رابطه (۱۱)}$$

مجموع مقادیر S_i برابر یک می‌شود. بهترین گزینه آن است که S_i بزرگتری دارد. همچنین در نهایت باید درجه مطلوبیت محاسبه شود. درجه مطلوبیت گزینه A_i براساس مقایسه S_i با یک مقدار بهینه محاسبه می‌شود. مقدار بهینه (S_0) براساس دیدگاه خبرگان، نرم صنعت یا بهترین مقادیر ماتریس موزون شده قابل حصول است. درجه مطلوبیت گزینه A_i با K_i نشان داده شده و به صورت زیر قابل محاسبه است:

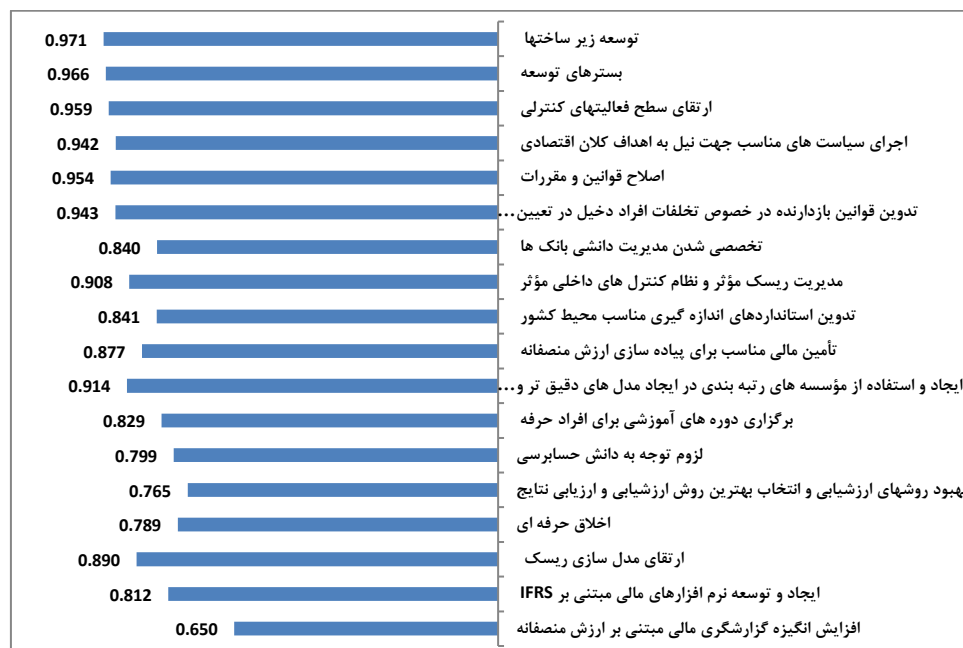
$$K_i = \frac{S_i}{S_0} \quad \text{رابطه (۱۲)}$$

مقدار K_i بین [۱۰۰] است و هرچه درجه مطلوبیت به یک نزدیکتر باشد گزینه بهتر خواهد بود. این مقادیر در جدول ۸ آمده است:

جدول ۸. تعیین اوزان نهایی گزینه‌ها

رتبه	Ki	Si	گزینه‌ها
۱	۰.۹۷۱	۰.۰۶۲	توسعه زیر ساختها (A01)
۲	۰.۹۶۶	۰.۰۶۲	بسترهای توسعه (A02)
۳	۰.۹۵۹	۰.۰۶۱	ارتقای سطح فعالیتهای کنترلی (A03)
۶	۰.۹۴۲	۰.۰۶۰	اجرای سیاست های مناسب جهت نیل به اهداف کلان اقتصادی (A04)
۴	۰.۹۵۴	۰.۰۶۱	اصلاح قوانین و مقررات (A05)
۵	۰.۹۴۳	۰.۰۶۰	تدوین قوانین بازدارنده در خصوص تخلفات افراد دخیل در تعیین گزارشگری و نظارت بر ارزش منصفانه (A06)
۱۲	۰.۸۴۰	۰.۰۵۴	تخصصی شدن مدیریت دانشی بانک ها (A07)
۸	۰.۹۰۸	۰.۰۵۸	مدیریت ریسک مؤثر و نظام کنترل های داخلی مؤثر (A08)
۱۱	۰.۸۴۱	۰.۰۵۴	تدوین استانداردهای اندازه گیری مناسب محیط کشور (A09)
۱۰	۰.۸۷۷	۰.۰۵۶	تأمین مالی مناسب برای پیاده سازی ارزش منصفانه (A10)
۷	۰.۹۱۴	۰.۰۵۸	ایجاد و استفاده از مؤسسه های رتبه بندی در ایجاد مدل های دقیق تر و کارا تر (پیشرفت در حوزه اعتبارسنجی) (A11)
۱۳	۰.۸۲۹	۰.۰۵۳	برگزاری دوره های آموزشی برای افراد حرفه (A12)
۱۵	۰.۷۹۹	۰.۰۵۱	لزوم توجه به دانش حسابرسی (A13)
۱۷	۰.۷۶۵	۰.۰۴۹	بهبود روشهای ارزشیابی و انتخاب بهترین روش ارزشیابی و ارزیابی نتایج (A14)
۱۶	۰.۷۸۹	۰.۰۵۰	اخلاق حرفه ای (A15)
۹	۰.۸۹۰	۰.۰۵۷	ارتقای مدل سازی ریسک (A16)

رتبه	Ki	Si	گزینه‌ها
۱۴	۰.۸۱۲	۰.۰۵۲	ایجاد و توسعه نرم افزارهای مالی مبتنی بر IFRS (A17)
۱۸	۰.۶۵۰	۰.۰۴۲	افزایش انگیزه گزارشگری مالی مبتنی بر ارزش منصفانه (A18)



شکل ۷. اولویت بندی راهکارها براساس شاخص های متغیرها و پارامترهای مداخله گر و چالش های (تعیین) اندازه گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی (IFRS13) در بانک های غیردولتی ایران

نتیجه گیری و پیشنهادها

در گام نخست هدف از اجرای این مطالعه به شیوه ی تحلیل فراترکیب ، مشخص شدن عوامل کلیدی اندازه گیری ارزش منصفانه در بانکهای غیر دولتی ایران است و در گام دوم اولویت بندی چالش ها با استفاده از روش سوارا صورت پذیرفت و در گام بعدی با استفاده از وزن های به دست آمده ، با کمک تکنیک آراس راهکارها رتبه بندی شدند. یافته ها نشان داد همگرایی جهانی گزارشگری مالی و کاهش نابرابری (یکسان و همسان سازی)، جهانی شدن روشهای تأمین سرمایه، همکاری هوشمندانه و ارتباط مؤثر با بازارهای بین المللی، جذب سرمایه گذاری از کشورهای خارجی، بهبود سطح سرمایه گذاری های کشور، ایجاد شفافیت بیشتر (بهبود شفافیت) در کل اقتصاد، بهبود ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری (بهبود کیفیت و صحت اطلاعات از طریق گزارشگری)، ارائه اطلاعات مفید تر در رابطه با زمان بندی ، حجم و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی به سرمایه گذاران (بهبود پیش بینی)،

پیش بینی جریانهای نقدی و زیانهای اعتباری تسهیلات اعطایی، اعتماد عمومی و ایجاد ابزارهای سودمند در تعیین ریسک و قیمت دارایی‌ها و بدهی‌ها از مهم‌ترین شاخص‌های ضرورت (تعیین) اندازه‌گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران هستند.

شاخص‌های زیرساختها و ساختار نظارتی (الزامات)، رتبه بندی ریسک اعتباری، آگاهی از ریسک سرمایه‌گذاری و تحلیل بازده و ریسک، تخصیص درست منابع ارزی توسط بانک مرکزی به بانکها، تخصیص مناسب اعتبار توسط بانکها بر اساس میزان رتبه مشتریان و کاهش مطالبات معوقه، شناسایی نقاط قوت و ضعف بانکها، زمان بر و هزینه بر بودن رعایت کامل الزامات IFRS13 (ملاحظات هزینه-منفعت) و فقدان استاندارد‌های تخصصی و آیین نامه رفتار حرفه‌ای برای افراد متخصص در حوزه ارزیابی نیز از موانع بسیار مهم برای اجرای (IFRS13) در بانک‌های غیر دولتی ایران هستند. و شاخص‌های توسعه زیر ساختها، بسترهای توسعه، ارتقای سطح فعالیتهای کنترلی، اصلاح قوانین و مقررات، تدوین قوانین بازدارنده در خصوص تخلفات افراد دخیل در تعیین گزارشگری و نظارت بر ارزش منصفانه، اجرای سیاست‌های مناسب جهت نیل به اهداف کلان اقتصادی، ایجاد و استفاده از مؤسسه‌های رتبه بندی در ایجاد مدل‌های دقیق تر و کارا تر (پیشرفت در حوزه اعتبارسنجی)، مدیریت ریسک مؤثر و نظام کنترل‌های داخلی مؤثر، ارتقای مدل سازی ریسک، تأمین مالی مناسب برای پیاده سازی ارزش منصفانه، تدوین استانداردهای اندازه‌گیری مناسب محیط کشور، تخصیص شدن مدیریت دانشی بانک‌ها، برگزاری دوره‌های آموزشی برای افراد حرفه‌ای، ایجاد و توسعه نرم افزارهای مالی مبتنی بر IFRS، لزوم توجه به دانش حسابرسی، اخلاق حرفه‌ای، بهبود روشهای ارزشیابی و انتخاب بهترین روش ارزشیابی و ارزیابی نتایج، افزایش انگیزه گزارشگری مالی مبتنی بر ارزش منصفانه نیز به عنوان راهکارهایی برای مقابله با موانع و چالشها تشخیص داده شدند.

همچنین با توجه به راهبردهای پیشنهادی در این تحقیق می‌توان برای هر یک از نهادهای دخیل در پیاده سازی ارزش منصفانه پیشنهادهایی ارائه داد. برای مثال در مورد سازمان بورس و اوراق بهادار می‌توان به راه اندازی مؤسسه‌های رتبه بندی در ایران، ایجاد ارزشیاب مستقل، رتبه بندی ارزشیابان، انتشار عمومی ارزشیابان در خصوص ارزشیابی دارایی‌های تمام شرکت‌های بورسی و فرابورسی، تدوین قوانین بازدارنده در خصوص تخلف در اندازه‌گیری، گزارشگری و نظارت بر ارزش منصفانه، و همکاری منسجم با سازمان امور مالیاتی، سازمان حسابرسی، بانک مرکزی و بیمه مرکزی و کانون کارشناسان و کانون وکلای قوه قضائیه و صاحب نظران حرفه و دانشگاه تا حصول نتیجه مورد انتظار اشاره کرد. برای پیاده سازی IFRS13 به سه ساختار پایه‌ای نیاز داریم. هم در نظام مالیاتی، هم در نظام ارزیابی و هم در نظام حسابرسی نیازمند زیر ساخت‌های لازم هستیم و همچنین به خاطر شرایط تورمی که در کشور وجود دارد انجام و اجرای تعیین ارزش منصفانه کار ساده‌ای نیست.

بنابراین هماهنگ سازی و اتخاذ رویه واحد در دستگاه‌های نظارتی برای افشای اطلاعات مرتبط مورد نیاز است. زیرا انتظار این است که استاندارد IFRS13 به ایجاد ثبات و پایداری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، شفافیت، سلامت و ایجاد ارزش افزوده کسب و کارهای بانکی، اعتماد بیشتر ذینفعان و سهامداران، سپرده‌گذاران و کارکنان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کمک کند. یعنی در واقع نتیجه تغییرات در بکارگیری و استفاده از استاندارد IFRS13 باید به افشای درست وقایع مالی منجر شود. از طرفی ایجاد زمینه پذیرش و اقناع مدیران و کارکنان

برای استفاده و بکارگیری این استاندارد نیز ضرورت دارد. امید است این مطالعه از یک طرف آغازی برای پیاده سازی اندازه گیری ارزش منصفانه و به تبع آن کاهش معوقات و سوخت مطالبات بانکها شود و از طرف دیگر برای انجام مطالعات بیشتر و بهتر و توسعه روزافزون و کیفی تهیه صورتهای مالی بر مبنای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ (IFRS13) به صورت محتوایی در کشور باشد که این خود باعث شفاف سازی و افزایش قابلیت مقایسه و توجه سرمایه گذاران خارجی و گشایشی برای انجام معاملات با سرمایه گذاران و بانکهای خارجی خواهد شد.

پیشنهادهای موضوعی برای پژوهش های آتی

برای تحقیقات آتی پیشنهادهای زیر ارائه می گردد.

- ✓ بررسی موانع اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ در بانکها.
- ✓ بررسی استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی و رفع مشکلات اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۷ (افشای ریسک) در بانکهای ایران.
- ✓ همچنین از آنجایی که این پژوهش صرفاً به مطالعه استاندارد گزارشگری مالی بین المللی شماره ۱۳ پرداخته است، می توان به بررسی موضوعات پیشنهادی فوق در میان صنایع دیگر همچون بورس نیز پرداخت.

فهرست منابع

- ۱) احمدی، نرگس؛ (۱۳۹۴)، « اصول ۱۴ گانه برای بهبود حاکمیت شرکتی »، کمیته نظارت بانکی بال (بازل) کمیته بین المللی تسویه - اکتبر ۲۰۱۰، صص ۱-۶۲.
- ۲) آقائی قهی، علیرضا؛ (۱۳۹۶)، تعیین ارزش های منصفانه در گزارشگری مالی. روزنامه دنیای اقتصاد، ش ۴۰۱۵.
- ۳) تاری وردی، یداله؛ داغانی، رضا؛ (۱۳۹۰)، ارزش منصفانه، دیدگاه منصفانه، حسابرس، شماره ۵۲ اردیبهشت، صص ۱-۸.
- ۴) جلالی، رستم؛ خالدی پاوه، بهنام. (۱۳۹۷)، کتاب متاستنز: روش ها و فنون، نشریه دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ۱، ۱-۱۵۰.
- ۵) حاجی کرمانی، سمیرا؛ معین الدین، محمود؛ حیرانی، فروغ. (۱۳۹۶)، تأثیر کاربرد ارزش منصفانه در گزارش های مالی در بهبود ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری. پژوهش های تجربی حسابداری، ۷(۲)، ۵۳-۷۲.
- ۶) حبیبی، آرش؛ (۱۳۹۷)، آموزش روش سوارا SWARA، نشرالکترونیک پارس مدیر <http://parsmodir.com/>
- ۷) حبیبی، آرش؛ (۱۳۹۵)، آموزش روش آراس ARAS، نشرالکترونیک پارس مدیر <http://parsmodir.com/>
- ۸) حجازی، رضوان؛ میهمی، شیدا. (۱۳۹۶)، بررسی دیدگاه های متفاوت در تأثیر پذیرش استاندارد حسابداری ارزش منصفانه بر سود حسابداری. پژوهش های تجربی حسابداری، ۶(۴)، ۱۲۷-۱۵۰.
- ۹) خاکی، غلامرضا، (۱۳۷۹)، روش تحقیق در مدیریت، انتشارات بازتاب.

- ۱۰) رحمانی، علی؛ طاهری، ماندانا (۱۳۹۶)، بهای تمام شده یا ارزش منصفانه تسهیلات، کدام یک بر زیان اعتباری شبکه بانکی ایران موثرتر است؟ فصلنامه پژوهش‌های پولی - بانکی، ۱۰(۳۳)، ۴۸۱-۵۰۷.
- ۱۱) رحمانی، علی؛ (۱۳۹۵)، IFRS در عمل، ارزش منصفانه در IFRS. کنفرانس جامع، ۱-۳۲.
- ۱۲) رضائی، علی؛ جهانشاد، آریتا؛ تقی‌نجاج ملک‌شاه، غلامحسین؛ (۱۳۹۸)، شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های پیاده‌سازی مدل زیان اعتباری موردانتظار در بانک‌های ایران با استفاده از تکنیک تحلیل سلسله‌مراتبی فازی و ارائه راهکار به کمک روش واسپاس، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۶، شماره ۲، صص. ۲۳۹-۲۵۴.
- ۱۳) سازمان بورس اوراق بهادار (۱۳۹۵)، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)، نقشه راه پیاده‌سازی. <http://ifrs.seo.ir/>
- ۱۴) سایت اقتصاد آنلاین. کام (۱۳۹۴)، راه‌اندازی موسسات رتبه‌بندی تحت نظارت بانک مرکزی.
- ۱۵) سرمد، زهره (۱۳۸۱)، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران، انتشارات آگاه، صص ۱۷۲ و ۲۵۰.
- ۱۶) سلیمانی امیری، غلامرضا؛ جعفری نسب کرمانی، ندا (۱۳۹۵)، چالش‌های حسابرسی ارزش‌های منصفانه و سایر برآوردها. پژوهش حسابداری، ۶(۴)، ۱۲۸-۱۴۴.
- ۱۷) سلیمانی امیری، غلامرضا؛ محمودخانی، مهناز (۱۳۹۸)، دیدگاه حساب‌برسان ایران در خصوص حسابرسی برآوردهای ارزش منصفانه. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۶(۲)، ۲۵۵-۲۷۸.
- ۱۸) صفرزاده، محمدحسین؛ (۱۳۹۶)، راهنمای بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ (IFRS13) اندازه‌گیری ارزش منصفانه، نشریه ۲۱۰ سازمان حسابرسی، ۲۰۲-۱۶۶.
- ۱۹) صفری، سعید؛ ابراهیمی، عباس؛ (۱۳۹۱)، اندازه‌گیری توان رقابتی بانک‌ها در نظام بانکداری ایران، فصلنامه پژوهش‌نامه بازرگانی، شماره ۶۴، پاییز، ۲۲۱-۱۸۷.
- ۲۰) علی‌نیا، اسماعیل؛ وجودی نوبخت، آرمین؛ (۱۳۹۳)، تفسیر و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و حسابرسی «ارزش منصفانه»، نشر فکر سبز، ۴۱-۸۳.
- ۲۱) کرزبر، شاهین؛ (۱۳۹۵)، افشای ارزش منصفانه تسهیلات اعطایی و سپرده‌های بانکها (و دیگر دارایی‌ها و بدهی‌های مالی) بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، چالش‌ها و راهکارها، مجله حسابرس، شماره ۸۵، آبان، ۴۲-۳۴.
- ۲۲) کرمی، غلامرضا؛ بیک‌بشرویه، سلمان (۱۳۹۶)، تدوین مدل پیاده‌سازی نظام ارزش‌های منصفانه در ایران با تأکید بر اندازه‌گیری. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۴(۴)، ۵۷۳-۵۹۶.
- ۲۳) گل‌محمدی، مریم؛ رحمانی، علی (۱۳۹۷)، شناسایی چالش‌های فنی به کارگیری ارزش منصفانه در گزارشگری مالی ایران: با تأکید بر الزامات IFRS13 بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۵(۳)، ۳۸۷-۴۱۴.
- ۲۴) محمدیان، محمد؛ (۱۳۸۹)، تحلیلی بر بکارگیری ارزش منصفانه، دانش حسابرسی، دوره جدید، سال دهم، شماره ۳، زمستان، صص ۵۷-۷۸.

- ۲۵) مرادی، محمد؛ جعفری دره در، مرتضی؛ حسین زاده، سهراب؛ (۱۳۹۸)، چالش ها و فرصت های اندازه گیری ارزش های منصفانه در راستای پیاده سازی استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در ایران، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۶، شماره ۳، صص ۴۸۱-۴۵۶.
- ۲۶) مقدسی، مینا؛ حجازی، رضوان؛ اکبری، مرتضی؛ دهقان دهنوی، محمدعلی؛ (۱۳۹۷)، اندازه گیری و گزارش ارزش تسهیلات اعطایی بانکها، فصلنامه پژوهش حسابداری، دوره هشتم، شماره ۳، پاییز، صص ۱۵۴-۱۷۴.
- ۲۷) مقدسی نیکجه، مینا؛ حجازی، رضوان؛ اکبری، مرتضی؛ دهقان دهنوی، محمد علی. (۱۳۹۶)، تأثیر برآورد ارزش منصفانه پرتفوی تسهیلات اعطایی بانک ها با رویکرد استاندارد های بین المللی گزارشگری مالی (مطالعه موردی؛ یک بانک ایرانی)، بررسی های حسابداری و حسابرسی، ۲۴(۴)، ۵۹۷-۶۲۱.
- ۲۸) مجتهد زاده، ویدا. درخشان، فریناز، (۱۳۸۶)، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، بررسی ارزش جاری به عنوان یک سنجه مربوط در ایران، دانشگاه الزهرا.

- 29) Agostino, M., Drago, D., & Silipo, D. B. (2011). The value relevance of IFRS in the European banking industry. *Review of quantitative finance and accounting*, 36(3), 437-457.
- 30) Abdullah Fayad Altawalbeh, Mohammad, (2020). The Impact of Fair Value Accounting on Information Asymmetry: Evidence from Jordanian Banking Sector, *International Business Research*; Vol. 13, No. 9.55-62.
- 31) Abuzid, H. F. T., & Abbas, M, (2017), Banks Performance and Impact of Market Orientation Strategy: Do Employee Satisfaction and Customer Loyalty Augment this Relationship?, *International Review of Management and Marketing*, Vol 7, Issue 2, 59-66.
- 32) Anuradha Pandya, (2016), Resistance to IFRS 13-Initial insights, Page 4 of 76.
- 33) Assenso-Okofa, O., Ali, M. J., & Ahmed, K. (2011). The Development of Accounting and Reporting in Ghana. *The International Journal of Accounting*, 46(4), 459-480.
- 34) Adibah Wan Ismail, W., Anuar Kamarudin, K., Van Ziji, T., Dunstan, K. (2013). Earnings quality and the adoption of IFRS-based accounting standards: Evidence from an emerging Market. *Asian Review of Accounting*, 21(1), 53-73.
- 35) Bratten, B., Causholli, M., & Khan, U. (2016). Usefulness of fair values for predicting banks' future earnings: evidence from other comprehensive income and its components. *Review of Accounting Studies*, 21(1), 280-315.
- 36) Bhat, G., & Ryan, S. G. (2015). The impact of risk modeling on the market perception of banks' estimated fair value gains and losses for financial instruments. *Accounting, Organizations and Society*, 46, 81-95.
- 37) Brett W. Cantrell, John M. McInnis, Christopher G. Yust, (2014), Predicting Credit Losses: Loan Fair Values versus Historical Costs, Article in *The Accounting Review* · January, 1-49. DOI: 10.2139/ssrn.1807081.
- 38) Bratten, B., Gaynor, L. M., McDaniel, L., Montague, N. R., & Sierra, G. E (2013). The Audit of Fair Values and Other Estimates: The Effects of Underlying Environmental, Task, and Auditor-Specific Factors. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*. Vol. 32, Issue Supplement 1.
- 39) Bratten, B., Causholli, M., & Khan, U. (2011). Fair Value Accounting and the Predictive Ability of Earnings: Evidence from the Banking Industry, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2165996>. 1-39.
- 40) Brink, A.G., Yang, L. & Wier, B. (2012). The Impact of Social Pressure and Estimate Source on Auditors' and Financial Statement Preparers' Fair Value Estimate Choices. Available at: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.434.4525&rep=rep1&type=pdf>.

- 41) Barth, M. E., Beaver, W. H. & Landsman, W. R. (1996). Value-relevance of banks' fair value disclosures under SFAS No 107. *The Accounting Review*, 71(4), 513-537.
- 42) Beaver, W. H., & Engel, E. (1996). Discretionary behavior with respect to allowances for loan losses and the behavior of security prices. *Journal of Accounting and Economics*, 22(1-3), 177-206.
- 43) Bova, F., & Pereira, R. (2012). The determinants and consequences of heterogeneous IFRS compliance levels following mandatory IFRS adoption: Evidence from a developing country. *Journal of International Accounting Research*, 11(1), 83-111.
- 44) Barth, M., & Landsman, W. (1995). Fundamental issues related to using fair value accounting for financial reporting. *Accounting Horizons*, 9(4), 97-107.
- 45) Cantrell, B. W., McInnis, J. M. & Yust, C. G. (2014). Predicting credit losses: loan fair values versus historical costs. *The Accounting Review*, 89(1), 147-176.
- 46) Cannon, N. H., & Bedard, J. C. (2016). Auditing challenging fair value measurements: Evidence from the field. *The Accounting Review*, 92(4), 81-114.
- 47) Chee, S. (2011). The Information Content of Commercial Banks' Fair Value Disclosures of Loans under SFAS. No. 107. Working paper, University of California, Berkley, 1-45.
- 48) Dimmu Alaiye, Mark Tippett, Tony van Zijl. (2020), The impact of SFAS 157 on fair value accounting and future bank performance, The current issue and full text archive of this journal is available on Emerald Insight at: <https://www.emerald.com/insight/1834-7649.htm>.
- 49) Danilo Drago, Maria Mazzuca, Renata Trinca Colonel, (2013), Do loans fair value affect market value? Evidence from European banks, *Journal of Financial Regulation and Compliance*, Emerald Group Publishing, vol. 21(2), pages 108-120, May.
- 50) De George, E., Li, X., & Shivakumar, L. (2016). A Review of the IFRS Adoption Literature. *Review of Accounting Studies*, 21(3), 898-1004.
- 51) Edwards, G. A. (2016). Supervisors' Key Roles as Banks Implement Expected Credit Loss Provisioning. 1-80.
- 52) Emmanuel T. De George, Xi Li, Lakshmanan Shivakumar, (2016), A review of the IFRS adoption literature, *Review of Accounting Studies*, 21 (3). pp. 898-1004. ISSN 1380-6653 , DOI: 10.1007/s11142-016-9363-1.
- 53) Ettredge, M. L., Xu, Y., & Yi, H. S. (2014). Fair value measurements and audit fees: Evidence from the banking industry. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 33(3), 33-58.
- 54) Emmanuel S. Asamoah , Frederick Doe , Hayford Amegbe ,(2015), THE EFFECT OF EMPLOYEE TURNOVER ON THE PERFORMANCE AND COMPETITIVENESS OF BANKS IN GHANA, *International Journal of Cotemporary Management* ,13(4)8-26.
- 55) Elizabeth Blankespoor, Thomas J. Linsmeier, Kathy Petroni, Catherine Shakespeare, (2011), Fair Value Accounting for Financial Instruments: Does it Improve the Association Between Bank Leverage and Credit Risk?, July ,*The Accounting Review* 88(4):1143-1177, DOI: 10.2139/ssrn.1565653, 1-53.
- 56) Hodder, L. D., & Hopkins, P. E. (2014). Agency problems, accounting slack, and banks' response to proposed reporting of loan fair values. *Accounting, Organizations and Society*, 39(2), 117-133.
- 57) Hichem Khlif, Imen Achek, (2016) , IFRS adoption and auditing: A review, *Asian Review of Accounting* 24(3):338-361, DOI: 10.1108/ARA-12-2014-0126.
- 58) Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2013). Does Mandatory IFRS Adoption Improve the Information Environment? *Contemporary Accounting Research*, 30(1), 388-423.
- 59) Kothari, J. & Barone, E. (2010). *Advanced Financial Accounting: An International Approach*. (First edition). Pearson.
- 60) Kersulienė, V., Zavadskas, E. K., & Turskis, Z. (2010). Selection of rational dispute resolution method by applying new step-wise weight assessment ratio analysis (SWARA). *Journal of business economics and management*, 11(2), 243-258.

- 61) Khlif, H., & Achek, I. (2016). IFRS Adoption and Auditing: A Review. *Asian Review of Accounting*, 24(3), 338-361.
- 62) Li, Y., Saunders, A., & Shao, P. (2015). Did regulation fair disclosure affect credit markets? *Journal of Banking & Finance*. 54, 46-59.
- 63) Lee, C., & Park, M. S. (2013). Subjectivity in fair-value estimates, audit quality, and informativeness of other comprehensive income. *Advances in accounting*, 29(2), 218-231.
- 64) Linsmeier, T. J. (2011). Financial reporting and financial crises: The case for measuring financial instruments at fair value in the financial statements. *Accounting Horizons*. 25(2), 409-417.
- 65) Marco Pompili, Marco Tutino,(2019), FAIR VALUE ACCOUNTING AND EARNING MANAGEMENT: THE IMPACT OF UNOBSERVABLE INPUTS ON EARNING QUALITY. EVIDENCE FROM THE US, *Corporate Ownership & Control / Volume 16, Issue 2, Winter*,8-18.
- 66) Misirlioglu, I. U., Tucker, J., & Yukselturk, O. (2013). Does Mandatory Adoption of IFRS Guarantee Compliance? *The International Journal of Accounting*, 18(3), 327-363.
- 67) Mary-Fidelis Chidoziem Abiahu, Francis Nnoli Udeh, Theophilus Okonkwo Okegbe, Onyinye Maria-Regina Eneh,(2020) Fair Value Accounting and Reporting, and Firm .Value: Evidence from Quoted Deposit Money Banks in Nigeria, *Asian Journal of Economics, Business and Accounting* ,17(1): 46-53; Article no.AJEBA.50013.

- 68) Nurunnabi, M. (2015). The impact of cultural factors on the implementation of global accounting standards (IFRS) in a developing country. *Advances in Accounting*, 31(1), 136-149. Volume 31, Issue 1, June, Pages 136-149. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2015.03.015>.
- 69) Novoa, A., Scarlata, J., & Sole, J. (2009). Procyclicality and fair value accounting. Working paper, IMF, WP/09/39. Available at: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=41366168.
- 70) Nelson, K. K. (1996). Fair value accounting for commercial banks: An empirical analysis of SFAS No 107. *The Accounting Review*. 71(2), 161-182.
- 71) Nakita Swait, Adnan Patel,Warren Maroun,(2018), Exploring the decision to adopt International Financial Reporting Standards early: The case of International Financial Reporting Standards 13, *Journal of Economic and Financial Sciences*,1-12.
- 72) Ogundana, O.M., Iyoha, F.O., Fakile, A.S., & Joshua, A. (2018). Fair value measurement (IFRS13) and investing decision: the standpoint of accounting academics and auditors in lagosand ogun state, Nigeria. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 22(1), 1-12.
- 73) Phillip de Jager. (2014). Fair value accounting in South Africa banks: Financial stability implications by Thesis Presented for the Degree of Doctor of Philosophy in the Department of Finance and Tax Commerce Faculty.University of Cape Town.1-40.
- 74) Pandya, A. (2016). *Resistance to IFRS 13 - initial insights* (Doctoral dissertation).
- 75) Rodriguse, L, Craig, R., (2006), Assessing International accounting harmonization using Hegelian dialectic, isomorphism and Foucault Critical Perspectives on Accounting.
- 76) Ramanna, K. (2013). Why “Fair Value” Is the Rule. *Harvard Business Review*, 16(2), 109-133.
- 77) Swait, N., Patel, A., & Maroun, W. (2018). Exploring the decision to adopt International Financial Reporting Standards early: The case of International Financial Reporting Standards 13. *Journal of Economic and Financial Sciences*, 11(1), 1-12.
- 78) S G Sisira Dharmasri Jayasekara, Dr. K L Wasantha Perera, Dr. A Roshan Ajward,(2018) ,Fair Value Accounting Practices and Efficiency of Banks: A Theoretical Perspective, DOI: <https://doi.org/10.5430/afr.v7n4p66>.
- 79) Slavko Sodan.(2015),The impact of fair value accounting on earnings quality in eastern European countries, *Procedia Economics and Finance* 32 , 1769 – 1786.
- 80) SamuelKnott,Pe terRichardson, KatieRismanchi , Kallol Sen,(2014), Understanding the fair value of banks’loans, *Financial Stability Paper No. 31 – November*,1-17.

- 81) Sanders Shaffer,(2011), Evaluating the Impact of Fair Value Accounting on Financial Institutions: Implications for Accounting Standards Setting and Bank Supervision, JEL Classifications: G21, G28, M41, M52,1-60.
- 82) Trott, E. W. (2009). Accounting for debt instruments held as assets. *Accounting Horizons*. 23(4), 457-469.
- 83) Tschirhart, J., O'Brien, J., Moise, M., & Yang, E. (2007). Bank commercial loan fair value practices.
- 84) Wang, H., & Zhang, J. (2017). Fair value accounting and corporate debt structure. *Advances in Accounting*, 37, 46-57.
- 85) Wan Adibah Wan Ismail, Khairul Anuar Kamarudin, Tony van Zijl, Keitha Dunstan,(2013), Earnings quality and the adoption of IFRS-based accounting standards: Evidence from an emerging market, *Asian Review of Accounting* ,ISSN: 1321-7348 ,Publication date: 10 May, pp. 53-73. <https://doi.org/10.1108/13217341311316940>.
- 86) Xiaolu.Xu,(2013), Fair value measurements and earnings management: evidence from the banking industry, *Accounting - Dissertations*. 4. https://surface.syr.edu/acc_etd/4,1-114.
- 87) Zyla, L. M. (2013). *Fair Value Measurement: Practical Guidance and Implementation*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Abstract

The purpose of this study is to identify and rank the challenges of (determining) fair value measurement in the implementation of International Financial Reporting Standard No.13(IFRS13) of Iranian non-governmental banks. This approach can provide intelligent cooperation and effective communication with international markets and provide more useful information on reliability and reliability. Future cash flows help investors(improve forecasts)and provide useful tools in determining risk and asset prices and securities,as well as identifying devaluation before it occurs (hedging) and identifying early credit losses, reducing the volume of non-current receivables of banks,and raising public confidence. Through library study and Meta-synthesis qualitative analysis were collected and for evaluation of Meta-synthesis reliability, a selected document was provided to the experts. After evaluation, the Holst coefficient was calculated to be 0.845.(SWARA)Obstacles and Challenges were identified and ranked.With the help of ARAS technique,better solutions were proposed to remove the obstacles and challengesThey show infrastructure indicators and regulatory structure (requirements),credit risk rating, investment risk awareness and risk return analysis,proper allocation of foreign exchange resources by banks to banks,proper allocation of credit by banks based on customer ratings and reduction of overdue receivables.(IFRS13)and indicators of development platforms,upgrading the level of control activities,creating and using rating agencies in creating accurate trocar models (progress in the field of accreditation),effective risk management and effective internal control systems,promoting risk modeling, the need to pay attention to auditing knowledge,They were also identified as solutions to deal with obstacles and challenges.

Keywords: International Financial Reporting Standard No. 13 (IFRS13), Measuring (determining) fair value, credit risk of all resources in the economy, loans default risk, risk premium , cash flow forecasting and credit losses of facilities granted, Meta-synthesis qualitative analysis method, Swara method and Aras technique

